

กฎหมายวิชาชีพการพยาบาล
และจรรยาบรรณวิชาชีพพยาบาล

L & E N R

โตม เพื่อนช่วยจำ

กฎหมายวิชาชีพการพยาบาล
และจรรยาบรรณวิชาชีพพยาบาล

L & E NR

(Laws and Ethics Nursing Review)

เพื่อนช่วยจำ

คำนำ

การจำเรื่องที่เรียนรู้มีอยู่มากมายหลายวิธี แต่พวกเรากลับมีการทบทวนความรู้เพียงวิธีเดียว คือ อ่านตำรา หรือหนังสือ ซึ่งแทบทั้งหมดมีวิธีการนำเสนอความรู้ในลักษณะการบรรยายที่ค่อยๆ อธิบายไปที่ละเรื่องๆ จึงไม่สามารถกระตุ้นให้สมองจำได้อย่างเต็มศักยภาพ พวกเราพยายามทบทวนแต่ก็ยังจำเนื้อหาส่วนใหญ่ได้ไม่หมด โดยเฉพาะเรื่องกฎหมายวิชาชีพการพยาบาลและจรรยาบรรณวิชาชีพพยาบาล ซึ่งภาษาเข้าใจยากมากและเป็นนามธรรมมากๆ จึงแน่นอนว่าไม่มีทางที่จำเรื่องเหล่านี้ได้ทั้งหมด แต่พวกเราทุกคนต้องพยายามสอบให้ผ่าน ข้อสอบที่ประกอบด้วยเนื้อหาที่ผสมผสานมีลักษณะของการนำไปใช้ แล้วยังถูกกดดันว่าต้องสอบผ่านให้ได้ ไม่เช่นนั้นจะไปสมัครงานที่ไหนก็ไม่ได้ ถึงบางคนจะใช้ความสามารถจนได้รับเข้าไปทำงานในโรงพยาบาลที่ชอบแล้ว โอกาสที่จะไม่ได้ทำงานพยาบาลที่อุตสาหกรรมเรียนมาถึง ๔ ปี ก็อาจเกิดขึ้นได้หากสอบไม่ผ่าน พวกเราไม่ใช่คนที่เก่งในเรื่องการเรียน พวกเราจึงไม่เสียใจมากมายที่สอบไม่ผ่าน แต่พวกเราทุกคนไม่ใช่คนที่มีฐานะทางบ้านร่ำรวยมากพอที่จะส่งเสียพวกเราให้เรียนต่อปริญญาโทหากยังหางานทำไม่ได้ ที่เลวมาคือเรื่องที่พวกเราได้มีประสบการณ์มาแล้ว พวกเราและรุ่นน้องๆ ของพวกเราต้องพบความกดดันอย่างนี้ทุกปี พวกเราในฐานะรุ่นพี่จึงรวมตัวกันรวบรวมความรู้จากเพื่อนๆ ที่เป็นคนเก่งและรุ่นพี่ๆ ที่สอบผ่านแล้ว เขียนเนื้อหาและเขียนคำถามที่ดูคล้ายๆ ข้อสอบขึ้นมาเอง (ไม่ได้ไปลักดูหรือลักจำข้อสอบของใครที่มักจะหวงข้อสอบอยู่มากจนเกินควร) เพื่อทบทวนความรู้เกี่ยวกับกฎหมายวิชาชีพการพยาบาลและจรรยาบรรณวิชาชีพพยาบาล จึงตั้งชื่อหนังสือที่พวกเราได้ร่วมกันเขียนเล่มนี้ว่า L&ENR ซึ่งมาจากคำว่า “Laws and Ethics Nursing Review” แปลเป็นภาษาไทยว่า “ทบทวนกฎหมายวิชาชีพการพยาบาลและจรรยาบรรณวิชาชีพพยาบาล” โดยอาศัยคำถามที่ดูคล้ายๆ ข้อสอบรวมแล้ว ๓๐๐ ข้อ เป็นสื่อในการทบทวนและกระตุ้นให้เกิดการจำ และพวกเราหลายคนก็ได้สอบผ่านไปแล้วพร้อมกับการเขียนหนังสือเล่มนี้เสร็จ พวกเราเข้าใจเนื้อหากฎหมายวิชาชีพการพยาบาลและจรรยาบรรณวิชาชีพพยาบาลมากขึ้นด้วยหนังสือเล่มนี้ พวกเราจึงอยากให้พวกน้องๆ ทุกคนได้อ่านหนังสือเล่มนี้อย่างตั้งใจ และสอบผ่านได้ในครั้งแรก ขอให้ความดีที่พวกเราตั้งใจต่อน้องๆ ทุกคนทำให้พวกเราอีกหลายคนสอบผ่านได้เช่นกัน

เพื่อนช่วยจำ

๒๕๕๔

สารบัญ

ตอนที่ ๑	รัฐาฐานะารบร้อยครั้งชนะร้อยครา	๗
	การเตรียมตัวสำหรับการสอบ	๗
	การเตรียมร่างกาย	๗
	การเตรียมจิตอารมณ์	๘
	การเตรียมความรู้	๙
	ประเภทของข้อสอบและวิธีการทำข้อสอบ	๙
	ข้อสอบที่เป็นความรู้ที่ต้องรู้เท่านั้นจึงจะตอบได้	๙
	ข้อสอบที่ให้ตอบสาเหตุหรือผลของสิ่งที่เกิดขึ้นในคำถาม	๑๒
	ข้อสอบที่มีสถานการณ์กำกับ	๑๓
	ข้อสอบที่ให้ตอบว่า “ข้อใดถูกต้องที่สุด”	๑๕
	ข้อสอบที่ให้เลือกตัวเลือกที่ผิด	๑๖
ตอนที่ ๒	ทบทวนกฎหมายวิชาชีพการพยาบาล	๑๘
	ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมาย	๑๘
	กฎหมายอาญา	๒๐
	ประมาท	๒๐
	ทอดทิ้งผู้ป่วย	๒๔
	เปิดเผยความลับ	๒๕
	ทำแท้ง	๒๗
	ปฏิเสธการช่วยเหลือ	๒๙
	เอกสารเท็จ	๓๐
	กฎหมายแพ่ง	๓๓
	ความสามารถของบุคคล	๓๓
	การละเมิดและการชดเชยค่าสินไหมทดแทน	๓๗

พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์	๔๓
ความหมาย	๔๓
สมาชิกสภาการพยาบาล	๕๗
สภาการพยาบาลและกรรมการสภาการพยาบาล	๖๔
ผู้ประกอบวิชาชีพ	๘๑
การควบคุมการประกอบวิชาชีพ	๘๘
จริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพ	๙๔
การพิจารณาความผิดของพยาบาลที่ประพฤติผิดจริยธรรม	๙๘
ความผิดและโทษทางอาญา-โทษทางวิชาชีพ	๑๐๖
สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์	๑๑๒
กฎหมายสาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง	๑๑๙
ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยให้บุคคลซึ่ง กระทรวง ทบวง	
กรม ฯลฯ มอบหมายให้การประกอบวิชาชีพเวชกรรมฯ พ.ศ. ๒๕๓๙ ..	๑๑๙
พระราชบัญญัติสถานพยาบาล	๑๒๖
พระราชบัญญัติวิชาชีพโรคติดต่อ	๑๓๖
พระราชบัญญัติวิชาชีพหลักประกันสุขภาพ	๑๔๖
ตอนที่ ๓ กบกวอนจรรยาบรรณวิชาชีพพยาบาล	๑๔๙
ทฤษฎีจริยศาสตร์	๑๔๙
ทฤษฎีประโยชน์นิยม	๑๕๑
ทฤษฎีหน้าที่นิยม	๑๕๓
ทฤษฎีสัจธรรมธรรมชาติ	๑๕๕
ทฤษฎีคุณความดี	๑๕๖
ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ	๑๕๗

การพัฒนาจริยธรรมในวิชาชีพ	๑๕๘
ทฤษฎีโคลเบอร์ก	๑๕๘
หลักจริยธรรมในวิชาชีพ	๑๖๐
การเคารพเอกลิทธิ/ความเป็นอิสระ (Autonomy)	๑๖๐
การทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ (Beneficence)	๑๖๒
การไม่ทำอันตราย (Nonmalficence)	๑๖๔
ความยุติธรรม (Justice)	๑๖๕
ความซื่อสัตย์ (Fidelity)	๑๖๗
การรักษาความลับ (Confidentiality)	๑๖๘
การบอกความจริง (Veracity)	๑๖๙
จรรยาบรรณพยาบาล	๑๗๑
จรรยาบรรณพยาบาลของสมาคมพยาบาลฯ	๑๗๔
สิทธิผู้ป่วย	๑๘๐
สิทธิพยาบาล	๑๙๑
พฤติกรรมและประเด็นปัญหาเชิงจริยธรรม	๑๙๒
การบอกความจริง	๑๙๓
ชีวิตและความตายอย่างสงบและสมศักดิ์ศรี	๑๙๕
ปฏิสัมพันธ์และการสื่อสารระหว่างผู้ใช้บริการและผู้ร่วมงาน	๑๙๗
การยินยอมภายหลังการได้รับข้อมูล	๑๙๘
การใช้เทคโนโลยีและให้บริการเกินความจำเป็น	๒๐๐
ความรู้และทักษะทางการพยาบาล	๒๐๑

ตอนที่ ๑

รัฐาฐิธา รบร็อยครັง เบนะร็อยครา

การเตรียมตัวสำหรับการสอบ

ผู้เข้าสอบก็คือนักกีฬาที่จะเข้าสู่การแข่งขัน เพียงแต่การสอบนั้นผู้เข้าสอบไม่จำเป็นต้องแข่งขันกับนักกีฬาคนอื่น ๆ และไม่ต้องแสดงน้ำใจนักกีฬาในการช่วยเหลือนักกีฬาคนอื่น ๆ แต่ผู้เข้าสอบต้องทำข้อสอบคนเดียวในเวลาที่ยก้กัตามกฎการสอบ ผู้เข้าสอบจำเป็นที่จะต้องเอาชนะหรือได้คะแนนจากการทำข้อสอบไปทีละข้อ เร็วที่สุด และถูกต้องที่สุด จึงทำให้ผู้เข้าสอบได้คะแนนมากกว่าเกณฑ์ หรือสอบผ่านนั่นเอง ดังนั้น ผู้เข้าสอบทุกคนควรเตรียมความพร้อมทั้งร่างกาย จิต อารมณ์ และความรู้ เพื่อให้ผ่านการสอบครั้งสำคัญดังนี้

การเตรียมร่างกาย

ผู้เข้าสอบทั้งหลายควรมีร่างกายที่แข็งแรงในช่วงการสอบ อย่าให้สุขภาพเป็นอุปสรรคกับการสอบผ่าน ดังนี้

๑. นอนหลับพักผ่อนอย่างเพียงพอทุกคืน ผู้เข้าสอบทุกคนไม่ควรอดนอน หรือกางหนังสืออ่านจนหลับไป (ถึงเวลานอนก็ตั้งใจนอน ถึงเวลาอ่านก็ตั้งใจอ่าน ทำทีละเรื่อง ไม่เคยมีใครทำเรื่องดี ๆ ได้พร้อม ๆ กันหลาย ๆ เรื่องหรอกนะ) เพราะจะทำให้ร่างกายอ่อนเพลีย สมองไม่ได้พักผ่อนจึงไม่แจ่มใส มึนงง และการตัดสินใจในการสอบไม่ดีเท่าที่ควร
๒. ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอแต่ไม่หักโหม เพื่อให้ร่างกายมีความสดชื่น นอนหลับง่าย จะได้ดีขึ้นมาท่องหนังสือต่อได้ในเวลาที่กำหนด และมีความอดทนในการสอบรวมทั้งการท่องหนังสือในช่วงใกล้สอบมาก ๆ
๓. รับประทานอาหารที่สะอาดอย่างเพียงพอ ผู้เข้าสอบทุกคนควรหลีกเลี่ยงรับประทานอาหารที่ไม่คุ้นเคย เพราะอาจเกิดอาการแพ้สารอาหาร หรือเกิดอาการอาหารเป็นพิษได้ ผู้เข้าสอบทุกคนไม่ควรงดหรืออดอาหารในช่วงใกล้สอบ เพราะความหิวจะทำให้ความอดทนในการท่องหนังสือลดลง ความสามารถในการจำลดลง และยังทำให้หงุดหงิด อารมณ์เสี้ง่ายความอดทนในการท่องหนังสือจึงลดลงได้ (ถึงจะอ้วนขึ้นนิดหน่อย แต่สามารถสอบผ่านได้ก็ยอมถือว่าดีใช้ได้นะ เมื่อสอบผ่านแล้วค่อยมาลดความอ้วนอย่างตั้งใจและได้ผลจะดีกว่า)

๔. งดการรับประทานอาหารที่เคยรับประทานแล้วมีปัญหา เช่น เคยดื่มนมแล้วท้องเสีย ก็ไม่ควรดื่มนมทุกชนิดในช่วงใกล้สอบ (หากอยากเสี่ยงก็ขอให้ผ่านช่วงการสอบไปก่อนนะ)
๕. งดการเที่ยวทั้งกลางวันและกลางคืนในช่วงใกล้สอบ เพราะนอกจากจะทำให้เสียเวลาในการอ่านหนังสือ หรือลดเวลาที่จะใช้ทบทวนเนื้อหาที่ได้อ่านมาแล้วกับเพื่อนๆ (เพื่อนที่มักรู้มากกว่าเราทุกครั้งที่ทบทวนกัน) ยังอาจทำให้เจ็บป่วย เช่น เป็นหวัด ปวดศีรษะ ฯลฯ จึงทำให้ร่างกายไม่แข็งแรงเท่าที่ควร
๖. หลีกเลี่ยงการอยู่ในที่ชุมชน และการเข้าใกล้ผู้ป่วยโรคติดต่อทุกชนิด
๗. หลีกเลี่ยงการเดินทางไกล การขับขี่ยานพาหนะให้ระมัดระวังอย่างประมาท หากเป็นผู้โดยสารก็ควรเลือกยานพาหนะที่ปลอดภัย

การเตรียมจิตอาารมณ์

ผู้เข้าสอบทั้งหลายควรมีจิตอาารมณ์ที่มั่นคงในช่วงการสอบ จงมั่นใจในตนเอง อย่างลัวสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น ดังนี้

๑. พิจารณาเนื้อหาที่มั่นใจแล้วบอกกับตนเองทุกๆ วันว่า “เรามั่นใจว่า เราจะสอบผ่าน”
๒. อ่านหนังสืออย่างตั้งใจที่ละวิชา หากไม่มีสมาธิให้เปลี่ยนสถานที่ เปลี่ยนท่าการอ่านหนังสือ หรือเปลี่ยนกลุ่มที่อ่านหนังสือ
๓. เลือกพูดคุยกับเพื่อนๆ ที่มองโลกในแง่ดี (อย่าคุยมากจนไม่มีเวลาทงหนังสือนะ)
๔. หากการคิดถึงเรื่องการสอบไม่ผ่านจะทำให้เครียด หรือทำให้ยังอ่านหนังสือไม่รู้เรื่อง ให้หลีกเลี่ยงการรับฟังเพื่อนๆ ที่โอตครวญว่าจะสอบไม่ผ่าน หรืออาจารย์ที่ชอบพูดกดดันเรื่องการสอบ
๕. ระหว่างการสอบให้ทำข้อสอบไปที่ละข้ออย่างตั้งใจ เมื่อทำข้อสอบได้ ๑ ข้อ ก็ให้คะแนนตัวเองทันที ๑ คะแนน หากข้อไหนไม่แน่ใจ อย่างกังวล และอย่างกลัว บอกตัวเองว่า “ช่างมันฉันไม่แคร์ ไปทำข้ออื่นดีกว่า” ดังนั้นเมื่อออกจากห้องสอบเราก็ได้คะแนนชัวร์ๆ ออกมาทุกครั้งไป และคะแนนส่วนที่เดาได้จะมาเพิ่มให้อีกด้วยนะ
๖. ระหว่างการสอบ ไม่ควรช่วยกันเฉลยข้อสอบ หรือเฝ้าคิดประมาณคะแนนที่ได้และไม่ได้ เพราะการคิดว่าทำข้อสอบไม่ได้หรือสอบไม่ผ่านวิชาที่ได้สอบไปแล้วนั้นจะรบกวนสมาธิในการทำข้อสอบวิชาต่อไป จำไว้ว่า “เราเป็นคนสอบไม่ใช่คนตรวจข้อสอบ”
๗. ขณะทำข้อสอบ ให้มีสมาธิอยู่ที่ข้อสอบเท่านั้น

การเตรียมความรู้

ผู้เข้าสอบทั้งหลายควรเตรียมความรู้เพื่อการสอบผ่าน ดังนี้

๑. พิจารณาเนื้อหาที่ต้องสอบและเวลาที่มี แล้ววางแผนการสอบและการเตรียมความรู้ เช่น การท่องหนังสือ การทบทวนความรู้ อย่างสม่ำเสมอ ไม่โหมในช่วงเวลาใกล้ๆ หรือคืนก่อนสอบ
๒. อ่านหนังสืออย่างตั้งใจตามแผนที่วางไว้
๓. ทำสรุป หรือโน้ตย่อเฉพาะเนื้อหาที่สำคัญของแต่ละวิชา และแต่ละหัวข้อ
๔. ทบทวนเนื้อหาที่สรุปหรือโน้ตย่อที่ทำไว้
๕. พิจารณาว่าการทบทวนเนื้อหากับกลุ่มเพื่อนๆ ที่บริเวณหน้าห้องสอบว่าเหมาะสมกับเราหรือไม่
 - ๕.๑ หากพิจารณาพบว่า การทบทวนเนื้อหากับกลุ่มเพื่อนๆ ที่บริเวณหน้าห้องสอบ ทำให้เรามีความรู้อีกขึ้น ให้ตื่นแต่เช้า เพื่อมาทบทวนเนื้อหากับกลุ่มเพื่อนๆ
 - ๕.๒ หากพิจารณาพบว่า การทบทวนเนื้อหากับกลุ่มเพื่อนๆ ที่บริเวณหน้าห้องสอบ ทำให้เราสับสนกับเนื้อหาที่ได้อ่านมาแล้ว ให้กลับไปทบทวนเนื้อหาในสถานที่เงียบๆ และมาห้องสอบเมื่อถึงเวลาเข้าห้องสอบ

ประเภทของข้อสอบและวิธีการทำข้อสอบ

๑. ข้อสอบที่เป็นความรู้ที่ต้องรู้เท่านั้นจึงจะตอบได้

ข้อสอบประเภทนี้ เช่น การถามเกี่ยวกับ ประวัติศาสตร์ สถิติ นิยาม ความหมายของโรคหรือคำศัพท์ วิธีการตรวจ ทฤษฎีต่างๆ ฯลฯ ดังนั้นหากได้อ่านเนื้อหาเหล่านี้มาแล้วย่อมทำได้ทันที แต่เนื่องจากเนื้อหาที่ต้องอ่านมักมีมากกว่าเวลาที่มีจริงเสมอ บ่อยครั้งจึงทำให้เราไม่ได้อ่านเรื่องที่ถามตรงๆ เช่นนี้ในข้อสอบ

วิธีการทำข้อสอบ:

๑. อ่านคำถามแล้ว ถ้าเป็นความรู้ที่ท่องมา หรือสัมพันธ์กับความรู้ที่ท่องมา
 - ๑.๑ คำถาม: ถามตรงกับความรู้ที่ท่องมา ให้อ่านคำตอบไปที่ละข้อ แล้วเลือกตัวเลือกซึ่งตรงกับความรู้ที่ท่องมาเป็นคำตอบที่ถูก ห้ามคิดมากให้สับสน และไม่เกิดประโยชน์ใดๆ ด้วย

- ๑.๒ คำถาม: ถ้ามัมสัมพันธ์กับความรู้ที่ท่องมา ให้อ่านคำตอบไปที่ละข้อ ใช้เทคนิคกำจัดตัวเลือกที่ผิดซึ่งเป็นตัวเลือกที่ให้ข้อมูลตรงข้ามกับความรู้ของเราออกไปทีละข้อๆ แล้วเลือกตัวเลือกซึ่งตรงกับความรู้เรามีเป็นคำตอบที่ถูก

ตัวอย่าง พยาบาลคนใด ขาดคุณสมบัติการเป็นสมาชิกสภาการพยาบาล

๑. พยาบาลหนึ่ง เป็นวัณโรค และรับประทานยาอย่างต่อเนื่อง
๒. พยาบาลสอง ผลตรวจเลือดพบ HIV+ แต่ยังไม่แสดงอาการ
๓. พยาบาลสาม เครียดมากจึงดื่มสุราทุกวัน เริ่มมีอาการแสดงของโรคจิตต่างๆ
๔. พยาบาลสี่ เป็นกามโรคที่เป็นๆ หายๆ เพราะติดจากสามีที่ไม่ยอมมารับการรักษา

วิธีการพิจารณา

อ่านข้อสอบข้อนี้แล้วจะรู้ว่าเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ที่มีอยู่หรือท่องมาในหัวข้อคุณสมบัติของผู้สมัครเป็นสมาชิกสภาการพยาบาล

จากนั้นจึงตั้งใจค่อยๆ อ่านตัวเลือกไปที่ละข้อ ใช้เทคนิคกำจัดตัวเลือกที่ผิดซึ่งเป็นตัวเลือกที่ให้ข้อมูลตรงข้ามกับความรู้ของเราออกไปทีละข้อๆ แล้วเลือกตัวเลือกซึ่งตรงกับความรู้ที่เรามีเป็นคำตอบที่ถูก จะพบว่า

ตัวเลือก ๑. ผิด เพราะพยาบาลหนึ่ง เป็นวัณโรค และรับประทานยาอย่างต่อเนื่อง แต่พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ ใน หมวด ๑ ส่วนที่ ๑ กำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครเป็นสมาชิกว่าต้องไม่เป็นโรควัณโรคในระยะอันตราย

ตัวเลือก ๒. ผิด เพราะพยาบาลสอง ผลตรวจเลือดพบ HIV+ ซึ่งไม่แสดงอาการ แต่พระราชบัญญัติวิชาชีพฯ กำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครเป็นสมาชิกว่าต้องไม่เป็นโรคต่างๆ ในระยะรุนแรงที่น่ารังเกียจ หรือเป็นอุปสรรคต่อการประกอบวิชาชีพฯ

ตัวเลือก ๔. ผิด เพราะพยาบาลสี่ เป็นกามโรคที่เป็นๆ หายๆ แต่พระราชบัญญัติวิชาชีพ กำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครเป็นสมาชิกว่าต้องไม่เป็นโรคกามโรคในระยะที่มีฝื่น หรือแผลที่ผิวหนัง

ในขณะที่ **ตัวเลือก ๓. ถูก** เพราะ พยาบาลสาม เริ่มมีอาการแสดงของโรคจิตต่างๆ ซึ่งพระราชบัญญัติวิชาชีพ กำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครเป็นสมาชิกว่าต้องไม่เป็นโรคจิตต่างๆ ดังนั้น **คำตอบที่ถูก คือ ตัวเลือก ๓**

๒. อ่านคำถามแล้ว ถ้าเป็นความรู้ที่ไม่ได้ท่องมา หรือมันใจว่าตั้งแต่เกิดมายังไม่เคยรู้เรื่องนี้มาก่อนเลย อย่าตกใจ และห้ามเสียเวลาคิดหาคำตอบ ซ้ำมข้อสอบข้อนี้ไปก่อน อ่านข้อสอบข้อถัดไป บ่อยครั้งที่จะมีความรู้เรื่องนี้ หรือคำเฉลยของข้อสอบข้อนี้ อยู่ในข้อสอบข้อต่อไป
๓. ถ้าพบความรู้หรือคำเฉลยของข้อสอบข้อนี้ อยู่ในข้อสอบข้อถัดๆ ไป ให้ใช้ข้อมูลที่ได้มาตอบ แต่ถ้าไม่พบความรู้หรือคำเฉลยใดๆ เลย ให้เดาเมื่อมีเวลาเหลือจากการทำข้อสอบทั้งฉบับ โดยให้เดาจากตัวเลือกทั้งหมดของข้อสอบข้อนี้ ไม่ควรตัดตัวเลือกใดๆ ออก เพราะบ่อยครั้งที่ตัวเลือกที่ถูกจะถูกตัดออกไปก่อนเนื่องจากเราไม่มีความรู้เรื่องนี้จริงๆ

ตัวอย่าง พยาบาลคนใด คือ คณะกรรมการสภาการพยาบาลโดยตำแหน่ง

๑. พยาบาลหนึ่ง เป็นพยาบาลดีเด่นสังกัดกระทรวงกลาโหม
๒. พยาบาลสอง ได้รับเลือกเป็นคณบดีมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงมาก
๓. พยาบาลสาม ได้รับเลือกเป็นนายกสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ
๔. พยาบาลสี่ เป็นพยาบาลสังกัดกระทรวงมหาดไทยอาสาไปทำหน้าที่ที่จังหวัดยะลา

วิธีการพิจารณา

การจะตอบข้อสอบข้อนี้ได้ ต้องมีความรู้ว่าพระราชบัญญัติวิชาชีพ มาตรา ๑๔ (๑) กำหนดให้คณะกรรมการสภาการพยาบาล ประกอบด้วย ผู้แทนโดยตำแหน่ง ๑๖ คน ได้แก่

- ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ๕ คน
- ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ๓ คน
- ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ๑ คน
- ผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย ๔ คน
- ผู้แทนกรุงเทพมหานคร ๑ คน
- ผู้แทนสภาวิชาชีพ ๑ คน
- นายกสมภาคพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ

ดังนั้น คำตอบที่ถูก คือ ตัวเลือก ๓ จะเห็นได้ว่าถ้าไม่เคยรู้เรื่อง องค์ประกอบคณะกรรมการสภาการพยาบาลโดยตำแหน่งมาก่อนเลย ย่อมไม่มีทางที่จะคิดออกมาได้ในห้องสอบ (ยกเว้นว่ามีปฏิหาริย์) ในสถานการณ์แบบนี้ อย่าเสียเวลา การข้ามข้อสอบข้อนี้ไปก่อน หรือการเลือกข้อสอบแบบเดาๆ ไปเลย จะเป็นผลดีที่สุด

๓. ข้อสอบที่ให้ตอบสาเหตุหรือผลของสิ่งที่เกิดขึ้นในคำถาม

ข้อสอบประเภทนี้ เช่น การถามเกี่ยวกับสาเหตุของโรค เหตุผลของการปฏิบัติการพยาบาล หรือเหตุผลของการให้คำแนะนำต่างๆ

วิธีการทำข้อสอบ:

๑. อ่านคำถามแล้วคิดถึงสาเหตุหรือผลของสิ่งที่เกิดขึ้นโดยไม่ต้องอ่านตัวเลือก อย่าหวังว่าจะหาคำตอบจากการอ่านตัวเลือกได้ เพราะการอ่านตัวเลือกที่กววนไปมาจะทำให้สับสน (จากที่พอรู้อยู่บ้าง แต่ไม่แม่นยำมากนัก จึงกลายเป็นไม่รู้อะไรเลย) เมื่อรู้สาเหตุ/ผลของสิ่งที่เกิดขึ้นหรือคำตอบแล้ว จึงทำตามเทคนิคข้อ ๒
๒. อ่านตัวเลือกเพื่อหาตัวเลือกที่ตรงกับสิ่งที่คิดไว้ เลือกตัวเลือกที่ตรงซึ่งถูกต้องแน่นอนเป็นคำตอบได้ทันที หากไม่มีตัวเลือกที่ต้องการจึงทำตามเทคนิคข้อ ๓
๓. อ่านตัวเลือกไปที่ละข้อ ใช้เทคนิคกำจัดตัวเลือกที่ผิดซึ่งเป็นตัวเลือกที่ให้ข้อมูลตรงข้ามกับความรู้ของเราออกไปทีละข้อๆ
๔. เลือกตัวเลือกที่เหลืออยู่ซึ่งไม่ขัดกับความรู้ที่ท่องมาเป็นคำตอบที่ถูก ซึ่งบ่อยครั้งเราจะพบว่าข้อถูกตรงตามที่เราคิดไว้ตั้งแต่ต้น

ตัวอย่าง พยาบาลแผนกศัลยกรรม รับผู้ป่วยใหม่เข้าหอผู้ป่วยโดยไม่รู้ว่ามีผู้ป่วยมีอาการหวัดระแวงว่าจะถูกทำร้าย เมื่อมีผู้ป่วยอีกคนหนึ่งเดินผ่านมา ผู้ป่วยที่มีอาการหวัดระแวงแสดงอาการตกใจ พยาบาลได้ถามและอธิบายว่าเป็นผู้ป่วยเตียงข้างๆ แต่ผู้ป่วยที่มีอาการหวัดระแวง

กระโดดลงจากเตียงเพื่อหนี ทำให้กระดูกข้อมือของผู้ป่วยหักทันที
พยาบาลมีความผิดฐานประมาทตามประมวลกฎหมายอาญาหรือไม่
เพราะเหตุใด

๑. มีความผิด เพราะไม่ซักประวัติให้ครบถ้วนในการรับผู้ป่วยใหม่
๒. มีความผิด เพราะปล่อยให้ผู้ป่วยคนอื่น เข้าใกล้ผู้ป่วยที่
หวาดระแวง
๓. ไม่มีความผิด เพราะตามสถานการณ์พยาบาลไม่อาจใช้ความ
ระมัดระวังได้ดีกว่านั้น
๔. ไม่มีความผิด เพราะผู้ป่วยอีกคนหนึ่งไม่ได้ทำอะไร แต่ผู้ป่วย
กระโดดลงจากเตียงเอง

วิธีการพิจารณา

การจะตอบข้อสอบข้อนี้ได้ต้องมีความรู้เกี่ยวกับการพิจารณากฎหมาย
อาญา จากนั้นจึงพิจารณาตัวเลือกที่ให้เหตุผลได้อย่างเหมาะสม จะพบว่า เพราะ
พยาบาลไม่ได้ประมาท และได้กระทำตามเหตุอันเหมาะสมในการป้องกัน
อันตรายให้แก่ผู้ป่วยแล้ว จึงมีเหตุผลเหมาะสมที่จะเลือกตัวเลือก ๓. เป็น
คำตอบที่ถูกต้อง

๓. ข้อสอบที่มีสถานการณ์กำกับ

ข้อสอบที่พวกเราจะพบส่วนใหญ่มักเป็นข้อสอบลักษณะนี้ โดยสถานการณ์ที่ให้มาใน
ข้อสอบอาจมีทั้งสถานการณ์สั้นๆ เป็นเพียงคำ/ประโยค หรือเป็นการให้ข้อมูลยาวๆ แล้วถามคำถาม
๑-๓ ข้อ ต่อๆ กัน ให้จำหลักการตอบว่า การตอบต้องใช้ข้อมูลตามสถานการณ์เท่านั้น ไม่ให้คิดเอง
หรือคิดตามที่เคยรู้มา

วิธีการทำข้อสอบ:

๑. อ่านคำถามให้เข้าใจก่อนว่าต้องตอบในประเด็นใด
๒. อ่านตัวเลือก ใช้เทคนิคกำจัดตัวเลือกที่ผิดออกไป เช่น ตัวเลือกที่เขียนเหมือนเป็นเหตุ
เป็นผลกัน แต่ไม่ถูกต้อง หรือไม่ใช่เหตุผลที่สนับสนุนกัน เพราะมักไม่ใช่คำตอบที่ถูกต้อง
๓. อ่านสถานการณ์ให้เข้าใจ แล้วกลับมาหาคำตอบจากตัวเลือกที่เหลืออยู่ จำไว้ว่าคำตอบ
ที่ถูกต้องจะใช้ข้อมูลตามสถานการณ์เท่านั้น

ตัวอย่าง ผู้ใช้บริการวัยผู้ใหญ่ สุขภาพแข็งแรง มารับการตรวจสุขภาพตามที่บริษัทให้เป็นสวัสดิการ ผลการตรวจเลือดทุกค่าปกติ แต่ผลตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจบอกว่าอาจจะมีหลอดเลือดหัวใจตีบ มีความกังวลจึงขอตรวจด้วยการวิธีอื่นๆ ต่อไป และอ้างว่าเป็นสวัสดิการซึ่งตนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย พยาบาลที่ใช้หลักจริยธรรมสำหรับการดูแลสุขภาพเรื่องการทำประโยชน์ (Beneficence) จะให้บริการอย่างไร

๑. ให้ตรวจต่อไป เพื่อให้ผู้ใช้บริการคลายความกังวล
๒. ให้ตรวจต่อไป เพื่อลดการเจ็บป่วยที่รุนแรงที่อาจเกิดขึ้น
๓. อธิบายว่าเป็นการตรวจเกินความจำเป็นเนื่องจากผู้ใช้บริการไม่มีอาการผิดปกติ
๔. ให้ตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจซ้ำอีกครั้งหนึ่ง เพราะผลการตรวจครั้งแรกอาจผิดพลาด

วิธีการพิจารณา

การจะตอบข้อสอบข้อนี้ได้ ต้องมีความรู้เกี่ยวกับการทำประโยชน์ (Beneficence) ซึ่งหลักจริยธรรมสำคัญ เรื่องประโยชน์สูงสุดของผู้ป่วย หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพพึงกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์สูงสุดต่อผู้ใช้บริการ ดังนี้

๑. การปฏิบัติต่างๆ ต้องเป็นผลดี ลดความเสี่ยง และป้องกันอันตรายต่อผู้ใช้บริการ
๒. มีความจริงใจต่อผู้ใช้บริการ ดำเนินการเพื่อประโยชน์ของผู้ป่วยไม่ว่าจะเป็นกรณีใดๆ
๓. ผู้ใช้บริการไม่ควรถูกสอบถามหรือตรวจสอบในเรื่องที่ไม่มี ความจำเป็น
๔. ผู้ใช้บริการไม่ควรได้รับการรักษาที่เกินความจำเป็น
๕. ดูแลรักษาพยาบาลความเจ็บป่วยทางกาย จิตใจ สังคม และทำให้เกิดความสบายแก่ผู้ใช้บริการ
๖. ไม่คิดว่าตนเองมีความรู้มากกว่าผู้ใช้บริการ

จากนั้นจึงพิจารณาตัวเลือกที่ปฏิบัติตามการทำประโยชน์ ไม่ต้องสนใจตัวเลือกอื่นที่ไม่ใช่หลักการทำประโยชน์ จะพบว่าตัวเลือก ๓. เป็นคำตอบที่ถูกต้อง

๔. ข้อสอบก็ให้ตอบว่า “ข้อใดถูกที่สุด”

ข้อสอบประเภทนี้ เป็นข้อสอบที่วัดกันที่ความรอบรู้ รอบคอบ และความช่างสังเกต เพราะตัวเลือกจะมีแต่ข้อถูกและแอบซ่อนตัวลวงไว้

วิธีการทำข้อสอบ:

๑. อ่านคำถามแล้วไม่ต้องคิดมาก ทำใจสบายๆ ข้อสอบพวกนี้จะมีแต่ตัวเลือกที่ถูกต้องๆ เท่านั้น บางทีข้อก่อนหน้าที่ทำไม่ได้ อาจได้คำตอบจากตัวเลือกที่กำลังจะได้อ่านต่อไปก็ได้
๒. อ่านตัวเลือกไปทีละข้อ ใช้เทคนิคกำจัดตัวเลือกที่ผิดออกไปก่อน ดังนี้
 - ๒.๑ ตัวเลือกที่ไม่ตรงกับความรู้ที่ท่องมา ก็ตัดทิ้งออกไปได้เลย
 - ๒.๒ ตัวเลือกที่มีเหตุผลกำกับ ให้พิจารณาว่าเป็นเหตุเป็นผลกันหรือไม่ หากไม่ใช่เหตุผลที่สนับสนุนกัน ก็ตัดทิ้งออกไปได้เลย หรือถูกเพียงบางส่วน เช่น เหตุถูกแต่ผลผิด หรือผลถูกแต่เหตุผิด ก็ตัดทิ้งออกไปได้เลย
 - ๒.๓ ตัวเลือกที่มีมากกว่าหนึ่งประเด็น ให้พิจารณาว่าแต่ละประเด็นเป็นเรื่องเดียวกันหรือไม่ ถ้าเป็นคนละประเด็นโอกาสที่จะเป็นตัวเลือกที่ถูกก็มีไม่มาก อาจพิจารณาตัดทิ้งออกไปได้
๓. เลือกตัวเลือกที่เหลืออยู่ซึ่งไม่ขัดกับความรู้ที่ท่องมาเป็นคำตอบที่ถูกต้อง

ตัวอย่าง ขณะที่พ่อออกทำงาน แม่และลูกอยู่ในบ้านเกิดไฟไหม้จนไม่เหลือทรัพย์สินใดๆ ลูกเสียชีวิต และแม่บาดเจ็บ ที่โรงพยาบาล แม่ซึ่งบาดเจ็บไม่เห็นลูกจึงถามหาลูกกับพยาบาล พยาบาลควรปฏิบัติอย่างไรจึงจะเหมาะสม**มากที่สุด**

๑. บอกความจริงแก่แม่ และอยู่ดูแลอย่างใกล้ชิด
๒. บอกแม่ที่กำลังทำการช่วยเหลือลูกอยู่ เพื่อช่วยให้แม่ไม่ต้องเสียใจมาก
๓. ตามพ่อและบอกพ่อ เพื่อให้พ่อช่วยให้แม่ทำใจเรื่องการเสียชีวิตของลูก
๔. เบี่ยงเบนความสนใจ ด้วยการบอกแม่ให้คิดว่าควรวางแผนชีวิตในช่วงนี้อย่างไร

วิธีการพิจารณา

อ่านตัวเลือกแล้วจะพบว่า มีเพียงตัวเลือก ๑ ที่เป็นการบอกความจริงแก่ผู้ป่วย และเป็นการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม (ต้องรู้ว่ากำลังทำข้อสอบวิชาอะไรตอบให้ตรงกับวิชาด้วย) ส่วนทั้ง ๓ ตัวเลือกที่เหลือ เป็นวิธีการไม่บอกความจริง ดังนั้นตัวเลือกที่ถูก คือตัวเลือกที่ ๑

๕. ข้อสอบที่ให้เลือกตัวเลือกที่ผิด

เป็นข้อสอบที่มักทำให้พวกเราสับสนได้บ่อยๆ ควรทำเครื่องหมายให้ชัดเจนว่าต้องตอบข้อผิดหรือข้อที่ไม่ใช่ เพราะบ่อยครั้งพวกเราจะหลงตอบตัวเลือกที่ถูกไป โดยเฉพาะเมื่อตัดสินใจผ่านข้อสอบข้อนี้ไปก่อน แล้วกลับมาทบทวนทำเมื่อถึงเวลาส่งข้อสอบ และที่สำคัญคือ ข้อสอบที่ให้เลือกตัวเลือกที่ผิดบ่อยครั้งที่จะซ่อนประเด็นอื่นเข้ามาเพื่อให้ตัวเลือกนั้นเป็นข้อผิด การตอบข้อสอบลักษณะนี้จึงต้องคิดให้รอบคอบในประเด็นต่างๆ ด้วย

วิธีการทำข้อสอบ:

๑. อ่านตัวเลือกไปที่ละเอียดใช้เทคนิคกำจัดตัวเลือกที่ถูกออกไปก่อน
๒. เลือกตัวเลือกที่ไม่ตรงกับความรู้ หรือตัวเลือกที่เหลือจากเทคนิคข้อ ๑ เพราะเป็นตัวเลือกที่ผิดมากกว่า

ตัวอย่าง ทุกข้อต่อไปนี้ เป็นสิทธิผู้ป่วยด้านการได้รับข้อมูลตามคำประกาศสิทธิผู้ป่วย ยกเว้น ข้อใด

๑. ได้มีส่วนร่วมวางแผนการรักษาและพยาบาลทุกขั้นตอน
๒. ได้รับฟังการอธิบายและคำตอบเรื่องการตรวจรักษาจากพยาบาล
๓. ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับกฎระเบียบโรงพยาบาลและหอผู้ป่วยอย่างชัดเจน
๔. สามารถบอกชนิด ประโยชน์ และอาการข้างเคียงของยาที่รับประทานได้

วิธีการพิจารณา

การจะตอบข้อสอบข้อนี้ได้ต้องมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิผู้ป่วย โดยเฉพาะด้านการได้รับข้อมูลตามคำประกาศสิทธิผู้ป่วย ได้แก่

- กฎระเบียบโรงพยาบาล/หอผู้ป่วย
- การปฏิบัติตัวขณะอยู่โรงพยาบาล
- โรค ความเสี่ยง และข้อดี/ข้อเสียของการรักษาพยาบาลแต่ละวิธี
- ชนิดสรรพคุณและอาการข้างเคียงของยา
- สิทธิและค่าใช้จ่าย
- การตอบคำถาม ปัญหา ข้อสงสัย เกี่ยวกับการตรวจและการรักษา จากแพทย์และพยาบาล
- การได้รับทราบชื่อ สกุล ตำแหน่งหน้าที่ของผู้ให้การรักษาพยาบาล
- การได้รับข้อมูลครบถ้วนชัดเจนก่อนเข้าร่วมการทดลอง/วิจัย

จึงเลือกตัวเลือก ๑ เป็นคำตอบที่ถูกต้อง

ตอนที่ ๒๓

กฎหมายวิชาชีพการพยาบาล

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมาย

ข้อ ๑. คำอธิบายเกี่ยวกับกฎหมาย ข้อใดถูกต้อง

๑. ประเทศไทยใช้อำนาจบริหารทางรัฐสภาในการออกกฎหมาย
๒. กฎหมายคือข้อบังคับที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อควบคุมพฤติกรรมของเอกชน
๓. กฎหมายทุกฉบับมีผลบังคับใช้ต่อประชาชนในวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
๔. พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด และประมวลกฎหมาย เป็นกฎหมายที่มีศักดิ์เท่าเทียมกัน

วิธีการพิจารณา (คำตอบที่ถูกต้องคือ **ตัวเลือกที่ ๔**)

ตัวเลือก ๑ ผิด เพราะการออกกฎหมายของประเทศไทยเป็นการใช้อำนาจนิติบัญญัติ

ตัวเลือก ๒ ผิด เพราะกฎหมายคือข้อบังคับที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ ทั้งที่เป็นรัฐและเอกชนที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสังคม

ตัวเลือก ๓ ผิด เพราะกฎหมายจะมีผลบังคับใช้ต่อประชาชนในวันที่กฎหมายนั้นระบุไว้ ให้เริ่มมีผลบังคับใช้

ตัวเลือก ๔ ถูก เพราะทั้งพระราชบัญญัติ พระราชกำหนด และประมวลกฎหมาย เป็นกฎหมายที่มีศักดิ์เท่าเทียมกัน

ข้อ ๒. คำอธิบายเกี่ยวกับประมวลกฎหมาย ข้อใดถูกต้อง

๑. ใช้อำนาจนิติบัญญัติในการออกกฎหมาย
๒. มีสภาพบังคับใช้ต่อประชาชนทางอาญาเสมอ
๓. มีอำนาจและศักดิ์เหนือกว่ากฎและพระราชบัญญัติ
๔. สามารถยกเลิกกฎหมายที่ขัดกันได้ทันทีที่ประกาศใช้

วิธีการพิจารณา (คำตอบที่ถูกต้องคือ **ตัวเลือกที่ ๑**)

ตัวเลือก ๑ ถูก เพราะการออกกฎหมายเป็นการใช้อำนาจนิติบัญญัติ

ตัวเลือก ๒ ผิด เพราะกฎหมายมีสภาพบังคับใช้ทั้งทางอาญาและทางแพ่ง

ตัวเลือก ๓ ผิด เพราะพระราชบัญญัติมีอำนาจและศักดิ์เท่ากับประมวลกฎหมาย

ตัวเลือก ๔ ผิด เพราะกฎหมายที่มีศักดิ์ต่ำไม่สามารถยกเลิกกฎหมายที่มีศักดิ์สูง

ข้อ ๓. คำอธิบายเกี่ยวกับสภาพบังคับใช้ของกฎหมาย ข้อใดถูกต้อง

๑. สภาพบังคับใช้ของกฎหมายคือการกักกัน
๒. สภาพบังคับใช้ของกฎหมายคือการทำโทษหรือให้โทษต่อผู้ปฏิบัติ
๓. กฎหมายจะมีผลบังคับใช้ต่อประชาชนทันทีตามวันที่ซึ่งระบุไว้ในกฎหมาย
๔. สภาพบังคับใช้ของกฎหมายที่ขัดแย้งกันต้องให้คณะกรรมการกฤษฎีกาตีความก่อน

วิธีการพิจารณา (คำตอบที่ถูกต้องคือ **ตัวเลือกที่ ๓**)

ตัวเลือก ๓ ถูก เพราะกฎหมายจะมีผลเริ่มบังคับใช้ต่อประชาชน ตามวันที่ซึ่งระบุไว้ในกฎหมายฉบับนั้น

ข้อ ๔. ข้อความว่า ‘กฎหมายฉบับหนึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๓ แต่กำหนดให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๒’ ถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด

๑. ถูก เพราะเป็นกฎหมายศักดิ์สูงกว่ากฎหมายศักดิ์ต่ำ
๒. ถูก เพราะเป็นกฎหมายที่เป็นคุณประโยชน์ต่อประชาชน
๓. ผิด เพราะกฎหมายทุกฉบับจะมีผลบังคับใช้หลังประกาศเสมอ
๔. ผิด เพราะการกระทำทั้งหลายได้เกิดและเห็นผลก่อนที่จะมีกฎหมาย

วิธีการพิจารณา (คำตอบที่ถูกต้องคือ **ตัวเลือกที่ ๒**)

ตัวเลือก ๒ ถูก เพราะกฎหมายที่เป็นคุณประโยชน์ต่อประชาชนสามารถกำหนดให้มีผลย้อนหลังการประกาศในราชกิจจานุเบกษาได้

ข้อ ๕. กฎหมายจะมีผลบังคับใช้ในวันใด

๑. วันที่ระบุให้เริ่มบังคับใช้ในกฎหมายฉบับนั้น
๒. วันที่คณะกรรมการกฤษฎีกามีมติเป็นเอกฉันท์
๓. ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
๔. ตั้งแต่วันถัดจากวันที่วุฒิสภามีมติให้ยกเลิกกฎหมายซึ่งขัดกัน

วิธีการพิจารณา (คำตอบที่ถูกต้องคือ **ตัวเลือกที่ ๑**)

ตัวเลือก ๑ ถูก เพราะกฎหมายจะมีผลเริ่มบังคับใช้ต่อประชาชน ตามวันที่ซึ่งระบุไว้ในกฎหมายฉบับนั้น ดังนั้น พยาบาลจึงจำเป็นต้องใช้วิจารณญาณ มีความรอบคอบ ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ มีเจตนาดี มุ่งช่วยเหลือผู้ป่วย โดยความบริสุทธิ์ใจ และอย่าฝ่าฝืนกฎหมาย